

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 208 • Vychází 21. dubna 2021

Milí čtenáři,

před jedenácti lety jsme v Ďáblíku psali: „České lesy potřebují vyšší podíl listnáčů (a také jedle), přirozenější druhovou skladbu a větší věkovou rozrůzněnost.“ No a je to tady. V roce 2019 bylo u nás poprvé vysazeno více listnáčů než jehličnanů. Média při té příležitosti citovala Vojtěcha Bílého, mluvčího ministerstva zemědělství: *„Takový druhově pestrý les bude mít větší předpoklad prosperovat a vydržet v případě změny klimatu a přírodních podmínek. S druhovou pestrostí klesá riziko, že nějaká nepříznivá změna přírodních podmínek v průběhu života lesa způsobí jeho plošný rozpad, jako tomu bylo u smrkových lesů.“*

Zlatá slova, chtělo by se zvolat, kdybychom spadli z Marsu a nevěděli, za jakou instituci pan Bílý hovoří. Tak možná nouze naučila Dalibora housti? Když si za slovo „nouze“ dosadíte smrkovou kalamitu a místo Dalibora šéfy Lesů ČR a Ministerstva zemědělství, možná se pravdě přiblížíte více. Důležitá otázka však zní, zda naši Daliborové nehudou stále poněkud falešně. Pokud se za „druhově pestrým lesem“ skrývá nahrazení smrku nepůvodní a invazní douglaskou a dalšími exotickými dřevinami, hodí se pro tento případ spíše ustálené slovní spojení „z deště pod okap“. I s těmi listnáči nakonec hodně záleží na tom, kde a jaké stromky se budou sázet, a klimatickou změnu lze využít velmi kreativně.

Typickým příkladem, jak se nová rétorika zatím nestačila projevit v reálném hospodaření, je situace v oboře Bulhary na jižní Moravě, kterou spravují Lesy ČR. Donedávna zde žila největší moravská populace jasoně dymnivkového (v Čechách již tento motýl vyhynul). Nemluvě o spoustě dalších ohrožených druhů. V přezvěšené oboře ale dochází od roku 2015 každoročně k totálnímu vypasení bylinného patra a zkázu dokonává frézování pasek a používání herbicidů. Zatímco za napíchnutí jasoně na špendlík hrozí vysoká pokuta nebo i kriminál, zmizení tisíců chráněných motýlů nechává prozatím odpovědné orgány ledově klidnými a Lesy ČR svádějí dramatický pokles jejich počtů na klimatickou změnu. Jako by hrách na stěnu házel, že?

Nikdo přitom nenavrhuje, aby se v lesích, s výjimkou plošně omezených bezzásahových rezervací, přestalo hospodařit. Jde o to, zda chceme, aby hlavním a jediným kritériem lesního hospodaření byla produkce dřeva a tvorba zisku, nebo jestli dostanou lesníci společenskou objednávku i na rozvoj mimoprodukčních funkcí. Ochrana biodiverzity a ohrožených druhů k nim bezpochyby patří.

Ministr zemědělství Miroslav Toman, jehož resort má na starosti i české lesy, však vidí situaci optimisticky. Podle jeho výroku, který média citovala na počátku roku, se české lesy po kůrovci vrátí do normálu za tři až pět let. Bohužel prozatím nevíme, co přesně takový návrat do normálu znamená. Zkušenosti z minulých let ale dávají tušit, že namísto normalizace lesnictví bychom měli raději usilovat o skutečnou změnu. Kapitáni českých lesů dnes chodí pro vodu se džbánem, jehož ucho se už dávno utrhlo.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Ekologické organizace žádají odstoupení ředitele ČIŽP..... str. 9-10

Vrbenské rybníky po odbahnění

Po dvou letech skončil projekt na odbahnění rybníků Domin a Bažina v přírodní rezervaci Vrbenské rybníky, která leží v těsné blízkosti Českých Budějovic. I přes informační kampaň, která odbahňování provázela, se až do letoška spousta lidí ptala, co že se to na „Vrbeňákách“ vlastně děje. Teď na jaře se zdá, že vodní ptáci jsou s odbahněním a novou podobou hnízdních ostrůvků spokojeni. Jak ale upozornil na posledním Zeleném úterku entomolog Vojtěch Kolář, dlouhodobě však bude důležité i to, jak moc se bude v celé rybniční soustavě hnojit.

Dnes vám ve fotoblogu přinášíme aktuální fotky z Vrbenských rybníků.

Jiří Řehounek

FOTOBLOG

Husice liščí

Housata husy velké

Racek černohlavý a rackové chechtaví

Ostralka štíhlá

Zrzohlávka rudozobá

Budějovické trávníky rozkvetou i letos

I v letošním roce by měly městské trávníky v Českých Budějovicích rozkvet, přilákat hmyz a potěšit kolemjdoucí. Pokud všechno dobře dopadne, rádi bychom představili i nové plochy, na nichž dojde ke snížení frekvence sečí. Rádi bychom také pokračovali v ochraně našich „vlajkových druhů“, tedy zvonku klubkatého a zvonečnicku černého. I v letošním roce proběhne entomologický a botanický monitoring, který bude zaměřený na porovnání extenzivně sečených ploch s trávníky sečenými intenzivně, které ve městech převažují.

Snaha o kvetoucí a bzučící městské trávníky by se neobešla bez vstřícnosti českbudějovického magistrátu, který seče trávníků zadává, a ochoty firem, které se o ně starají. Jsme rádi, že se k těmto snahám přidávají i občané nebo firmy, vloni např. Výstaviště České Budějovice. Je třeba také poděkovat veřejnosti, protože ohlasy na novinky v péči o městské trávníky jsou vesměs pozitivní. I proto pokračuje v letošním roce také osvětová kampaň.

Budeme rádi za jakoukoli pomoc a podporu, včetně sledování a fotografování extenzivních trávníků, navrhování nových ploch pro extenzivní sekání nebo šíření informací o projektu. Jedním z hlavních informačních kanálů bude i nadále facebookový profil Rozkvetlé trávníky v ČB (<https://www.facebook.com/chcememotyly>).

Jiří Řehounek & Lenka Štěrbová

Ne jadernému tunelu Dukovany

Ve středu 14. dubna ráno před zasedáním Poslanecké sněmovny vítaly kolemjdoucí poslance a poslankyně nápisy: „*Stovky miliard budou splácet ještě naši vnuci!*“ a „*Ne tunelu Moskva-Dukovany!*“. Na programu probíhající schůze Poslanecké sněmovny bylo totiž opět závěrečné třetí čtení tzv. [Lex Dukovany](#), sporného návrhu zákona, který má podpořit stavbu nového reaktoru. Nakonec tedy se jeho schválení odsunulo na další dny jednání.

Ranní happening ekologických a prodemokratických organizací upozorňoval na diskutované geopolitické, ale i dosud neprávem opomíjené ekonomické dopady vládního plánu na stavbu nového jaderného reaktoru. Projednávaný návrh zákona připravuje rámeček pro bezprecedentní veřejnou finanční podporu jen pro nové velké jaderné reaktory, a to až sto procentním vládním úvěrem a zajištěním státního výkupu veškeré v nich vyrobené elektřiny za předem danou, výhodnou garantovanou výkupní cenu. Zákon by tak zatížil jak státní rozpočet, tak všechny spotřebitele elektřiny, a to až na šedesát let.

Účastníci akce vztyčili na Malostranském náměstí šestimetrový, černý nafukovací tunel a procházeli jím v maskách Vladimíra Putina s nápisy: „*Nové Dukovany = drahá elektřina do konce století!*“, „*Ruská trojka - Putin, Zeman, Havlíček*“, „*Slunce a vítr máme i bez Putina*“, „*Nové Dukovany = drahá elektřina*“.

do konce století“ nebo „Nové Dukovany - nejdražší a nejzbytečnější stavba v ČR“. Vybrané fotografie z happeningu jsou ve Fotoblogu.

Organizátoři happeningu zaslali včera poslankyním a poslancům [výzvu „Ne jadernému tunelu Dukovany“](#), aby špatný zákon odmítli. Argumentují mj. tím, že přijetím zákona by se uvažovaný nový jaderný zdroj dostal zcela mimo budoucí trh s elektřinou. Zákonnodárci by také ztratili kontrolu nad výší poskytnuté veřejné podpory. Poslankyně

a poslanci, kteří chtějí pro zákon hlasovat, mohou alespoň omezit jeho negativní dopady přijetím pozměňovacích návrhů. Jedná se o bezpečnostní doložku vylučující dodavatele z geopoliticky problematických zemí a o stanovení limitu pro případnou budoucí výkupní cenu elektřiny z plánovaného reaktoru (zastropování ceny).

Ekologické a prodemokratické organizace ve výzvě mj. uvádějí: „*Vážený pane poslanče, vážená paní poslankyně, nehlasujte pro takový zákon, odmítněte jej. Dopady na rozpočet státu a zátěž spotřebitelů elektřiny by v budoucnu byla daleko vyšší, než dnes jeho autoři tvrdí. Vládní očekávání o ceně ve výši pouhých 160 mld. korun za nový dukovanský reaktor je totiž silně podhodnocené a neodpovídá obdobným projektům ve světě.*“

Edvard Sequens, energetický konzultant sdružení Calla, řekl: „*Celý zákon jen ukazuje, že jaderná energetika se stala nekonkurenceschopnou a neobejde se bez štedré veřejné podpory. Je nepředstavitelné, že za nový reaktor mají podle vlády platit spotřebitelé elektřiny ještě v roce 2100, když máme mnohem levnější a bezpečnější cesty, jak zajistit dostatek elektřiny. Poslanci by Lex Dukovany měli odmítnout.*“

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA, řekla: „*Sázkou na jadernou energii vytváříme z České republiky energetický skanzen. Budoucnost energetiky není ve velkých zdrojích, ale v decentralizovaných sítích s mnoha obnovitelnými zdroji. Právě jejich rozvoj ale vláda dlouhodobě blokuje.*“

Hana Strašáková, tisková mluvčí Milionu chviliek pro demokracii, řekla: „*Blížící se sněmovní volby představují naději na odvrácení nejhoršího. Musíme v říjnu zvolit novou sněmovnu, ve které bude jasně převažovat demokratický hlas a vůle postupovat ve všech strategických zakázkách transparentně, s nejvyšší mírou respektu k Ústavě a demokratické kultuře. Proto žádáme současné opoziční strany, aby jasně deklarovaly, jak po volbách hodlají postupovat. Žádáme také, aby demokratické strany přezkoumaly všechny dosud učiněné nedemokratické kroky a v krajním případě se i vrátily na začátek celého procesu, pokud by hrozilo, že nebudou ochráněny bezpečnostní a ekonomické zájmy veřejnosti.*“

Michal Majzner, Iniciativa Ne tunelu Moskva-Dukovany, řekl: „*Ministr průmyslu Havlíček se zjevně zapletl do korupčních her mezi ruským režimem, českým prezidentem a premiérem, když prosazuje vstřícné kroky k ruskému Rosatomu. Tyto snahy podle našich tajných služeb a odborníků zvyšují rizika pro Českou republiku a snižují šance na silnou účast důvěryhodných dodavatelů v tendru Dukovany. Jediným cílem je zřejmě udržet hnutí ANO v přízni prezidenta a tím co nejdéle ve vládě i po volbách.*“

Společná tisková zpráva Hnutí DUHA, Cally, Milionu chviliek pro demokracii a iniciativy Ne tunelu Moskva-Dukovany

Happening „Ne jadernému tunelu Dukovany“

Konal se ve středu 14. června na Malostranském náměstí v Praze ve spolupráci Hnutí DUHA, Cally, Milionu chviliek pro demokracii a iniciativy Ne tunelu Moskva-Dukovany. Viz článek.

Autor fotografií: Ibra Ibrahimovič

Happening proti Lex Dukovany

Proslov o ekonomických dopadech měl Edvard Sequens

Promluvila Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA

Hana Strašáková z Milionu chviliek hovořila o rizicích pro demokracii

Petr Kutílek ze spolku Pojdme dál připoměl geopolitická rizika

Petr Vacek přečetl text Ludka Niedermayera

Ministerstvo životního prostředí se chystá ve velkém povolit využití toxické strusky při stavbě silnic

Ministr Brabec se chystá podepsat vyhlášku, která uvolňuje podmínky pro využití zbytkového materiálu ze spaloven pro stavbu silnic nebo zásypy inženýrských sítí. Nově se budou moci využívat struska a popel s vyšším obsahem toxických látek a navíc nebudou podléhat testům ekotoxicity, tj. hodnocení nebezpečí pro životní prostředí a živočichy. Pod falešnou záminkou oběhového hospodářství s příslibem zlevnění výstavby ministerstvo otevírá dveře enormnímu zamořování životního prostředí.

„Přístup Ministerstva životního prostředí považujeme za hazard se životním prostředím a přírodou. Ministerstvu zjevně jde o to, aby nové spalovny pálily odpady na plné obrátky a chrlily stavební materiál, který se dá zpeněžit. Házejí tím další klacky pod nohy ekologičtější recyklaci. Poučme se z chyb, které udělaly západoevropské státy. Dánsko například počítá s uzavřením části spaloven, aby vůbec naplnilo míru povinné recyklace odpadů v roce 2035,“ říká Jindřich Petrlík z Arniky.

V popelu a strusce ze spaloven odpadů se kumulují toxické látky. Jde hlavně o chloridy, fluoridy, sírany, těžké kovy a mnoho dalších. Přesto si už dnes firmy po splnění určitých podmínek nechávají strusku certifikovat jako stavební materiál, který končí v zásypech inženýrských sítí, náspech silnic a cest. Vyhláška nově snižuje limity pro výluh nebezpečných látek a ve velkém usnadní využívání toxičtějšího materiálu, který tak může například otrávit spodní vody. Jenom z pražské spalovny odpadů by šlo asi o 70 tisíc tun a desetitisíce tun z ostatních spaloven ročně.

S využitím strusky z metalurgických provozů ve stavebnictví má Česká republika neblahé zkušenosti. Struska způsobila zvlnění dálnice D1 u Ostravy, zvedla terén pod obchodním centrem v ostravské čtvrti Svinově anebo pod nemocnicí v Porubě.

„Nová legislativa ani nepočítá s veřejně přístupným registrem míst, kde se struska a popel použily jako stavební materiály. Taková evidence funguje v západních státech. Jednak by to usnadnilo řešení poničených staveb, a jednak by se lidé také před koupí pozemku nebo domu jednoduše dozvěděli, kde se nachází místa ekologicky zatížená struskou,“ říká Sarah Ožanová z Arniky.

Celý problém je daleko větší, než se zdá. Spalováním odpadů s obsahem bromovaných zpomalovačů hoření vznikají extrémně toxické bromované dioxiny, jejichž koncentrace se v popelu a strusce ze spaloven vůbec nesledují. Nebezpečným látkám, které ohrožují vše živé, bychom měli v úniku do životního prostředí bránit. Zmiňovaná vyhláška jim naopak do životního prostředí otevírá cestu.

Tisková zpráva Arniky

Celokrajská spalovna ve Vrátě v posouzení dopadů na životní prostředí

Teplárna České Budějovice má projekt velké spalovny komunálních odpadků (označovanou též jako zařízení pro energetické využití odpadů) v Novém Vrátě na okraji Českých Budějovic. S roční kapacitou 160 tisíc tun ho spálí zhruba čtyřikrát více, než vyprodukuje krajské město a bude se sem svážet z celého Jihočeského kraje a možná i zpoza jeho hranic. Budějičtí z něj budou mít teplo, ale zbude i toxický popílek a problematická struska. Také desítky tisíc tun.

Jaké jsou očekávané dopady na životní prostředí? Na co zpracovatelé zapoměli? Probíhá první fáze posuzování vlivů na životní prostředí, tzv. oznámení podle § 6 zákona č.100/2001 Sb. na projekt „ZEVO VRÁTO ČESKÉ BUDĚJOVICE. Na stránce https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_OV2074?lang=csse každý může podívat do podkladů a do 6. května napsat na Jihočeský krajský úřad své vyjádření a připomínky. Podle nich bude posléze připravena a k veřejnému posouzení předložena dokumentace dopadů na životní prostředí. Calla se připomínky chystá podat.

Edvard Sequens

Ekologické organizace žádají odstoupení ředitele ČIŽP

Vyšetřování největší ekologické havárie posledních desetiletí provází vážné pochybnosti. Hlavním důvodem, proč ani po půl roce česká veřejnost nezná viníka, je podle mnoha odborníků naprosto nezvládnutý a netransparentní postup České inspekce životního prostředí (ČIŽP). Nejde o jediný problém. Na podzim loňského roku opustili inspekci všichni zaměstnanci oddělení CITES včetně šéfinspektorky, kteří instituci vybudovali mezinárodní renomé v boji proti pašerákům s chráněnými zvířaty.

Ekologické organizace sdružené v asociaci Zelený kruh žádají ředitele Erika Geusse v otevřeném dopisu o odstoupení:

<http://bit.ly/OtevrenyDopisCIZP>

„Žádáme, aby ředitel Geuss vyvodil z celé situace osobní odpovědnost. Pouze funkční instituce s novým vedením bude

do budoucna zárukou nekompromisního dohledu nad ochranou životního prostředí, transparentního šetření poškozování přírody a hlavně prevence havárií obldných rozměrů, jakých jsme byli svědky v případě Bečvy,“ říká Kamil Repeš z Arniky.

Zelený kruh považuje za vážnou chybu ředitele Geusse také hromadný odchod zaměstnanců oddělení mezinárodní ochrany biodiverzity a CITES vedeného Mgr. Pavlou Říhovou. „Za tímto hromadným odchodem stály nevyhovující podmínky ze strany vedení ČIŽP, a rovněž pak přímo osobní přístup ředitele Geusse. Oddělení CITES se podílelo na odhalení desítek pokusů o nelegální vývozy živých zvířat nebo výrobků z nich. Hromadný odchod zaměstnanců je přímou hrozbou pro ochranu ohrožených druhů živočichů a rostlin, jež jsou žádaným a výnosným artiklem v rámci nelegálního obchodu a je o to skandálnější vzhledem k tomu, že ČR je známá např. jako množírna kočkovitých šelem,“ vysvětluje Barbora Bartušková Večlová ze Svobody zvířat.

Jan Freidinger z Greenpeace dodává: „Kauza Bečva zásadně podlomila důvěru v ČIŽP. A to nejen kvůli pochybnostem ohledně samotného průběhu vyšetřování havárie, ale především kvůli postoji ředitele Geusse, který bagatelizuje veškeré důkazy o zpackaném vyšetřování a špatné komunikaci ohledně havárie ze strany ČIŽP. Tím nejenže prohlubuje nedůvěru v jím vedenou instituci, ale znemožňuje i jakoukoliv nápravu a přijetí opatření, které by zamezily opakování podobné situace v budoucnu. Proto je na místě jeho odchod a zodpovědný výběr nového vedení, které vrátí ČIŽP ztracenou kredibilitu.“

Tisková zpráva Zeleného kruhu a Arniky

Ani jihočeská ČIŽP nekoná, jak by mohla

Při svých potulkách po okolí Borovan během březnového lockdownu, jsem kromě oka i duši potěšujících „setkání“ potkal také několik záležitostí vyloženě nechutných. K nim patří i hromady nevytříděného stavebního odpadu na návodní straně hráze rybníka Bašta mezi městem a Hlubokou u Borovan. Jde

o odpad z demolice, ze kterého vykukovaly plasty, kabely a další materiál. Vedle toho pod hladinou trčí železa z armatur, které budou ohrožovat zdraví, pokud by se snad někdy z přehnojeného rybníka stal koupací. Rybník je ve vlastnictví Rybářství Nové Hrady s.r.o..

Po zvážení možností, a protože odpad už byl po hrázi a do vody rozhrnut, jsem podal podnět na českobudějovickou pobočku České inspekce životního prostředí. Odpověď na sebe nedala čekat dlouho. Dočítám se z ní, že bylo provedeno šetření inspektorem oddělení odpadového hospodářství na místě, které potvrdilo „uložení netříděného stavebního a demoličního odpadu. Vzhledově se jedná zejména o řízené využití tohoto odpadu ke zpevnění korun a návodních stran hrází.“

Inspekce pak správně připomněla: „zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech v ust. §34 odst. 6 stanoví, že odpad použitý k zasypávání musí nahrazovat materiály, které nejsou odpadem, vyhovovat danému účelu zasypávání, a být omezen na množství nezbytně nutné pro dosažení tohoto účelu. Dále stanoví, že k zasypávání smí být využíván pouze odpad, který je k takové činnosti technicky vhodný

a splňuje další požadavky, které zajistí, že nedojde k ohrožení životního prostředí nebo zdraví lidí.“ Výborně, těžko si lze představit, že nevytříděný demoliční odpad by byl jednak technicky vhodný z hlediska nepropustnosti a stability hráze rybníka, ale i ohrožení životního prostředí a zdraví lidí je v konkrétním případě problém.

Místo adekvátního závěru však přišla sprcha: „Současně je v § 34 odst. 7 téhož zákona uvedeno, že Ministerstvo životního prostředí stanoví vyhláškou: a) požadavky na odpady využívané k zasypávání podle odstavce 6, včetně limitů obsahu škodlivin a způsobu a četnosti jejich ověřování; b) odpady, které nesmí být k zasypávání využívány. Ke dni šetření podnětu a zadokumentování výše popsaného stavu nebyla dosud tato provádění vyhláška vydána.“

„Z uvedeného důvodu proto ČIŽP konstatuje, že výše uvedené použití stavebních a demoličních odpadů není v tomto okamžiku v rozporu se zákonem č. 541/2020 ve znění platném a účinném ke dni místního šetření. Současně ČIŽP konstatuje, že zákon č. 541/2020 ke dni šetření podnětu ani žádným způsobem neupravuje možné využívání odpadů „ve stavbě“ (v tomto případě v rámci udržovacích prací na vodním díle).“ Není vyhláška, není problém. Kdyby tam rybáři nechali navézt kukavůz nevytříděného komunálního odpadu, bylo by to z hlediska postoje České inspekce životního prostředí totéž.

Pokud by byla vůle problém řešit, šlo by aplikovat jiné ustanovení zákona o odpadech, to o nedovoleném ukládání odpadů (černých skládkách). Namísto toho úřad s odvoláním na chybějící vyhlášku přeposlal podnět a své vlastní zjištění příslušnému vodoprávnímu úřadu v Trhových Svinech „k vyřízení, případně zvážení dalšího postupu“. Další postup v terénu znamená, že nasypáný demoliční odpad byl rybáři urychleně zavezen zeminou, aby zůstal očím skryt. Ne tak zatím na nedalekém rybníku Velký Kristián, kde Rybářství Nové Hrady stavební odpad navezlo taktéž. Tam jsem to však zjistil až s odstupem a tedy nedal do podnětu. Takže i na malé lokální kauze jsem se mohl přesvědčit, do jakého marasmu se ČIŽP pod vedením Erika Geusse dostala. Snad z toho ještě po volbách povede cesta ven.

Edvard Sequens

Hmyz roku 2021 – jasoň dymnivkový

Hmyz představuje v krajině naprosto klíčovou složku ekosystémů a témata související s jeho výzkumem a ochranou se v poslední době začínají pomalu dostávat i na přední stránky médií. Přesto se zatím povědomí o významu hmyzu a jeho ochraně nezdá být příliš zažito mezi širokou veřejností – a to i přesto, že entomologie má v naší zemi staletou, velmi silnou tradici. Pro udržení této tradice, jakož i pro získání podpory pro entomologii, ochranu přírody i pro samotný hmyz, je však zapotřebí veřejnost přesvědčit, aby se o hmyz zajímala.

Hlavní roli v popularizaci hmyzu a entomologie pak bezpochyby musí hrát sami entomologové. Česká

společnost entomologická (ČSE) proto v posledních letech rozšiřuje svou činnost namířenou směrem k veřejnosti. V letošním roce se ČSE rozhodla rozšířit možnosti, jakými se veřejnost může dozvědět informace o hmyzu, o vyhlášení prvního ročníku kampaně Hmyz roku.

Úbytek hmyzu z krajiny zrychluje a studie publikované v posledních letech naznačují, že se dostáváme do celosvětové krize. Jen denních motýlů v České republice vymřelo ze 161 druhů již 18, většina zbývajících se pak řadí mezi ohrožené. Mnohé z nich vyhynuly regionálně, další mají v ČR již jen poslední lokality. Hmyz však vymírá i z hlediska kvantity, podle nedávné studie ubude na světě každoročně na 2,5 procenta celkového množství hmyzu.

Kampaň Hmyz roku klade důraz na to, aby ve veřejné debatě znovu upozornila na palčivé problémy současnosti, které se hmyzu, jeho výzkumu a ochrany, týkají. V letošním roce je tak prvním Hmyzem roku vyhlášen jasoň dymnivkový (*Parnassius mnemosyne*), motýl nedávno vyhynulý v Čechách a mizející i z lokalit na Moravě. Společenských otázek poslední doby se kolem tohoto motýla točí celá řada. Vedle jeho úbytku jde především o otázku hospodaření na lokalitách, kde motýl stále přežívá. Spolu s představením druhu veřejnosti tak ČSE upozorní na neudržitelně vysoké stavy zvěře v oborách, jako je ta Milovická, jakož i na trvající spor ohledně lesního hospodaření v komplexu lesů na Soutoku Moravy a Dyje, zvaném Moravská Amazonie.

V neposlední řadě nám nedávná minulost i současnost jasoně dymnivkového v Česku ukazuje i na činitele, které nejvíce ohrožují vzácné druhy hmyzu. Jsou jimi především změny hospodaření a vztahu ke krajině – na jedné straně intenzivní lesnická a zemědělská činnost, na druhé straně pak opouštění tradičních maloplošných forem extenzivního hospodaření v krajině spojené se zarůstáním celé řady stanovišť.

Sběr hmyzu, který je v případě zvláště chráněných druhů přísně postihován v rámci českého trestního práva, populace naopak prakticky neohrožuje. Vůbec pak již nemůže být řeč o společenské škodě působené vlastnictvím starých sbírkových kusů, kvůli kterému byli v nedávné minulosti mnozí čeští entomologové terčem policejního vyšetřování. Sbírkový hmyz naopak představují důležitý materiál, ve kterém se po desetiletí i staletí uchovává nedocenitelné svědectví o krajině a dynamice v průběhu staletí.

Přestože o dalších kandidátech na Hmyz roku do příštích let není dosud rozhodnuto, předpokládáme, že se jimi nebudou stávat jen druhy vzácné a ohrožené, ale i ty běžné, které může za humny najít prakticky každý Čech. Jejich obdivování by snad mohlo přivést k entomologii nové zájemce, kteří budou v tradici výzkumu hmyzu v České republice pokračovat. Doufáme a věříme, že kampaň Hmyz roku do budoucna přispěje nejen k většímu zájmu veřejnosti o hmyz a entomologii, ale také k zvýšení podpory entomologické práce mezi lidmi a pochopení její nenahraditelné úlohy v ochraně a poznání přírody.

Tisková zpráva České společnosti entomologické (redakčně upraveno)

Nezvládnuté stavy spárkaté zvěře decimují přírodu

V České republice evidujeme druhou největší evropskou populaci tohoto východoasijského jelena siky. Na prvním místě je Skotsko, kde ho již musejí lovit profesionálové. Rychlé rozšiřování jeho výskytu v ČR přináší křížení a s ním spojené zničení populace našeho původního jelena evropského. Přemnožení sikové navíc způsobují lesníkům i zemědělcům rozsáhlé škody a devastují ekosystémy. Současná podoba mysliveckého hospodaření na řešení tohoto problému prokazatelně nestačí, hlavní nadějí pro vyvážené ekosystémy českých lesů je tak prosazení změn v aktuálně projednávané novele zákona o myslivosti v Poslanecké sněmovně.

Informace o vykazovaných početních stavech populace jelenů sika v ČR přináší každoročně myslivecká statistika. Prezentované stavy jsou ale založené na podhodnocených údajích myslivců. Přesto přiznané počty jelenů sika dlouhodobě rostou. Dle aktuálních mysliveckých dat jejich stav téměř osmkrát převyšuje maximální možný počet daný zákonem o myslivosti. Tedy takový počet, kdy zvěř nezasahuje škodlivě do ekosystému a nezpůsobuje výrazné škody v lesích a na polích. Obrovská stáda jelenů sika na Plzeňsku připomínající spíše migraci pakoňů po afrických pláních jsou často natáčena řidiči a turisty.

Lesníci, ekologové i vlastníci lesů a zemědělských pozemků dlouhodobě upozorňují, že dochází k porušování zákona o myslivosti, který v praxi nefunguje. Početní stavy jelenů sika za posledních dvacet let vzrostly v rozporu se zákonem o myslivosti nejméně na dvojnásobek za nečinného přihlížení Ministerstva zemědělství a jím řízené státní správy.

Jelen sika unikl z původně oborních mysliveckých chovů do naší přírody v první polovině 20. století a již v padesátých letech způsoboval lokální problémy. Další prudké rozšiřování areálu jeho výskytu a eskalace problémů s nežádoucí hybridizací a škodami v lesích i na polích byla způsobena tím, že jelena sika myslivci vítají s otevřenou náručí jako zpestření loveckých příležitostí, trofejí i zvěřiny. Umožnila jim to naprosto benevolentní a dosud přetrvávající legislativa i přístup státní správy.

Tristní stav mohou nyní napravit poslanci a poslankyně. Vládní návrh novely zákona o myslivosti, který na konci března prošel 1. čtením v poslanecké sněmovně, však neodpovídá potřebám dnešní krajiny. Proto osm významných profesních a nevládních organizací již v polovině července loňského roku deklarovalo jednotný postup a navrhuje nejpotřebnější změny a doplnění vládního návrhu, které je třeba urychleně v zákonu o myslivosti zakotvit. Koalice organizací požaduje ve veřejném zájmu především nastavení rovnováhy mezi početností spárkaté zvěře a krajinou, transparentním plánováním lovu spárkaté zvěře v závislosti na způsobených škodách a jeho vykonatelnost: vysoké škody = vysoký odlov, přiměřené škody = udržování stabilní populace, nízké škody = možné zvýšení početnosti spárkaté zvěře. K tomu má pomoci i umožnění lovu majitelům a pachtýřům pozemků a snížení minimální výměry pro vytvoření vlastní honitby.

Tisková zpráva lesnických a ochranářských organizací (redakčně kráceno)

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Není brusinka jako brusinka

Už jste ochutnali klikvový džus? Že nevíte, co to je? Přece bývalý brusinkový džus po úpravě názvu Evropskou unií. Tzv. kanadské brusinky totiž nejsou plody naší brusnice brusinky, ale jiného druhu z téhož rodu – klikvy velkoplodé, takže jako spotřebitelé nejste uváděni v omyl. Původem severoamerický keřík se dnes pěstuje i v Evropě a jeho plody se hodí právě na výrobu džusů. Ke svíčkové si ale raději dejte opravdové brusinky (viz foto).

Nepleťte si ale rozhodně klikvu velkoplodou s naší klikvou bahenní, z níž se džusy, pokud vím, nedělají. Aby toho nebylo málo, existují samozřejmě i kanadské borůvky, tedy plody brusnice (borůvky) chocholičnaté. U nich ale můžete používat označení kanadská borůvka i nadále.

Ale nebojte se. Ani vy (ani bruselští úředníci) nejste v těch brusnicových zmatcích sami. Jasno neměli ani staří čeští entomologové, když vymýšleli české názvy motýlů. Žluťásek borůvkový totiž nežije na borůvce, ale na vlochyni bahenní.

Jiří Řehounek

Ministr Havlíček se omluvit nedokázal

Karel Havlíček, ministr průmyslu, obchodu a dopravy, přestal v médiích útočit na občanské spolky a nepravdivě je obviňovat z vydírání. Na písemnou výzvu k omluvě ale ani po dvou měsících nereagoval.

Ministr Karel Havlíček v několika vydáních svého pořadu „NA ROVINU s Karlem Havlíčkem“ během roku 2020 a v lednu 2021 napadl spolky Krajina Dluhonice z Přerovska a Děti Země. Vadilo mu, že občané využili svého zákonného práva a podali žaloby proti nesprávnému postupu úřadů. Soud pak žalobám vyhověl, neboť v říjnu loňského roku rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje o změně umístění dálnice D1 kolem Přerova zrušil.

Namísto úřadu, který nesprávným postupem způsobil zdržení přípravy důležité stavby dálnice D1, napadl ministr občany, kteří na chybu úřadu upozornili. Označoval je pojmy „ekocvoci“ či „ekoteroristé“ a dokonce je bez jakéhokoliv zdůvodnění obvinil z vydírání.

Namísto úřadu, který nesprávným postupem způsobil zdržení přípravy důležité stavby dálnice D1, napadl ministr občany, kteří na chybu úřadu upozornili. Označoval je pojmy „ekocvoci“ či „ekoteroristé“ a dokonce je bez jakéhokoliv zdůvodnění obvinil z vydírání.

Ekologické organizace sdružené v asociaci Zelený kruh se uvedených občanských spolků zastaly. Napsaly Karlu Havlíčkovi dopis s žádostí, aby dále ve svých veřejných projevech nepoužíval pomlouvačné výroky proti aktivní účasti veřejnosti při rozhodování úřadů. Zároveň jej vyzvaly, aby se spolkům Krajina Dluhonice a Děti Země za bezdůvodná obvinění veřejně omluvil.

Ministr Havlíček s obviňováním ve svém pořadu skutečně přestal. Na dopis však neodpověděl a napadené spolky se omluvy ani po více než dvou měsících nedočkaly.

Daniel Vondrouš, ředitel Zeleného kruhu, řekl: „*Představitelé státu nemohou zpochybňovat zákonná práva občanů, veřejně je ostouzet a dokonce je bez jakýchkoliv důkazů obviňovat z vydírání. Slušný člověk dokáže přiznat svou chybu a omluvit se za ni. Ministr Karel Havlíček to zatím nedokázal.*“

Některé ukázky útoků Karla Havlíčka (a Andreje Babiše) na spolky shrnul aktuální pořad Nedej se plus [„Kdo za to může?“](#).

Tisková zpráva Zeleného kruhu

Dvě třetiny zakoupené kosmetiky na českém trhu obsahovaly alergeny a hormonální disruptory

Kosmetické výrobky dostupné v českých obchodech a e-shopech obsahují látky, které škodí lidskému zdraví a životnímu prostředí. Ve složení 18 přípravků z 26 zakoupených vzorků se našly chemické látky, které prokazatelně mohou narušit hormonální systém nebo způsobit alergické reakce. Výsledky průzkumu kosmetiky na evropských i mimoevropských trzích přinesla dánská studie, na jejímž vzniku se podílela česká Arnika.

“Většina látek z kosmetiky se vstřebává kůží, včetně škodlivin, které způsobují alergie, imunitní poruchy, neplodnost nebo v nejzávažnějších případech rakovinu. Alarmujícím zjištěním je, že jako zcela

bezpečné se dají označit pouhé tři přípravky. Každý z nás může pečlivě studovat složení kosmetiky, a pokud se mu nechce pít po vlastnostech desítek látek uvedených na obale, pak je nejlepší dávat přednost přírodní kosmetice bez syntetických přísad,” upozorňuje Karolína Brabcová z Arniky.

Alergeny a hormonální disruptory obsahovalo 18 produktů, jako jsou pleťové a opalovací krémy, šampony, řasenky či barvy na vlasy. Nejčastěji zastoupenými škodlivinami byly parabeny. Používají se v široké škále kosmetických přípravků jako konzervační látky, narušují však produkci pohlavních hormonů a mohou ovlivnit plodnost žen. Hormonální disruptory mohou mít obzvláště znepokojivé účinky na lidské zdraví. Vědci prokázali, že vlivem působení látek narušujících hormonální systém může v průběhu života vést ke vzniku řady zdravotních problémů, včetně poruch učení, astmatu, neplodnosti, obezity, cukrovky, rakoviny prsu, rakoviny prostaty a Alzheimerovy a Parkinsonovy choroby.

“Hormonální disruptory jsou nebezpečné zejména pro dospívající dívky, které kosmetiku často a hodně používají. Tyto látky mohou negativně zasáhnout do zdravého vývoje a procesu dospívání,” doplňuje Brabcová.

Studie také zmiňuje resorcinol obsažený v barvách na vlasy. Narušuje hormonální systém a může způsobovat alergické reakce, jako jsou vážné podráždění očí a kůže. Evropská unie dokonce zvažuje zařazení této chemikálie do kategorie látek vzbuzující mimořádné obavy.

Více než 4 zdraví škodlivé přísady se našlo ve složení 5 produktů. Šlo o barvy na vlasy Schwarzkopf Natural & Easy 560 a L'Oreal Casting Creme Gloss Amber 645. Dále pak o řasenku Lancôme Definicils high definition 01 black, krém na ruce Vaseline Intensive care healthy hands stronger nails a tělový krém Elizabeth Arden Green tea honey drops body cream.

Látky poškozující životní prostředí obsahovalo celkem 23 přípravků. Nejčastěji se jednalo o látky toxické pro vodní organismy. Studie zvláště upozornila na ethylhexyl methoxycinnamate v zahraniční kosmetice, který je toxický pro mořské korály.

Za problematické lze vedle toho považovat dalších 5 výrobků s obsahem látek poškozujících životní prostředí nebo parfémů, u nichž výrobce nemusí z důvodu ochrany obchodního tajemství složení zveřejnit, přestože může jít o potenciálně jedovaté chemikálie.

V zahraničí bylo možné dokonce zakoupit produkty s přísadami, které jsou v Evropské unii zakázané. Například řasenka Maybelline ve Španělsku a Švédsku obsahovala isobutylparaben. Krém Nivea z Ugandy obsahoval methylisothiazolinon a methylchloroisothiazolinon, které jsou zakázány v kosmetice vstřebávané kůží.

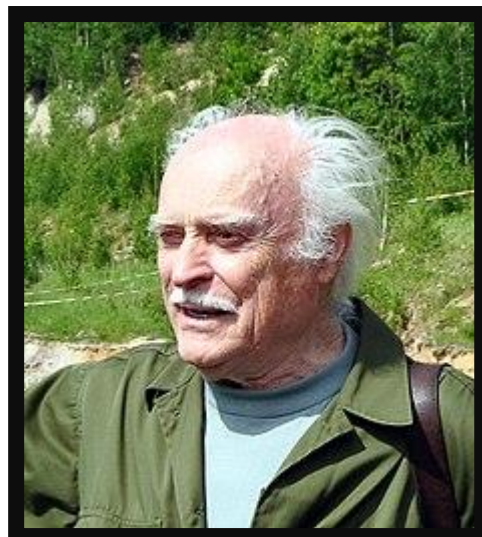
Studii složení kosmetických přípravků uvedených na obalech sestavila dánská spotřebitelská organizace Danish Consumer Council (DKK) se zapojením partnerských nevládních organizací z 35 zemí světa. Zapojené organizace na lokálních trzích zkoumaly složení 39 vybraných kosmetických výrobků stejné značky. Některé produkty však nejsou ve všech státech dostupné. Složení většiny kosmetiky stejné značky se lišilo mezi jednotlivými státy, a to dokonce i v rámci Evropské unie.

Tisková zpráva Arniky

Odešel významný inženýrský geolog a občanský aktivista RNDr. Jan Marek, CSc.

Geolog RNDr. Jan Marek, CSc. (*16. 10. 1938 – 12. 3. 2021) byl širší veřejnosti znám především pro svou odbornou a aktivistickou práci. V průběhu mnoha desetiletí vysvětloval politikům, těžařům, novinářům i veřejnosti, proč je nebezpečné přiblížit se s těžbou hnědého uhlí ke svahům Krušných hor. Jeho argumentem byly odborné údaje o zemské kůře a jejím význačném porušení právě v oblasti, kde svahy Krušných hor sousedí s Podkrušnohořím. Právě Jan Marek „vybojoval“ zachování zámku Jezeří a průběh těžebních limitů. Protože odborné údaje a jejich váha se obvykle časem vytrácí ze společenské debaty, je velice cenné, že podrobný a čtivě napsaný text Jana Marka o této tématice je stále online dostupný (https://stuz.cz/images/stories/limity_publprowww.pdf, na stranách 14 až 30). Online jsou také dostupná shrnutí jeho životní dráhy, ve Zpravodajích Unie geologických asociací č. 7, 16, 24 a 26 (<http://www.uga.cz/clanky/archiv-zpravodaju-uga-25.html>).

Československo mělo jeden zákon, který zněl: Masaryk se zasloužil o stát. Na památku Jana Marka by se slušelo, abychom měli zákon, který zní: Jan Marek se zasloužil o zámek Jezeří a o limity těžby.

Zdeňka Petáková

Soutěž s Českou koalicí na ochranu biodiverzity

Česká koalice pro ochranu biodiverzity (CCBC) připravila kvíz a soutěž k oslavám Dne Země, který proběhne 22. 4. 2021. Děti si mohou hravou formou zasoutěžit a vyhrát skvělé ceny od našich sponzorů! Cílem kvízu je nabídnout zábavný vzdělávací online program a také posílit vztah dětí základních škol k přírodě a její ochraně.

Pro žáky prvního stupně (6-10 let) je připravena tvořivá soutěž na téma „mláďata“. To lze zpracovat libovolnou technikou. Kreativité se meze nekladou! Výtvar je pak nutné na přední straně označit celým jménem a věkem dítěte a nejpozději do 30. 4. 2021 zaslat na adresu: CCBC, Písecká 20, Praha 3, 13000 nebo oskenovat a poslat na email: info@ccbc.cz.

Na žáky druhého stupně pak čeká kvíz (<https://ccbc.cz/uncategorized/pripravujeme-soutez-na-den-zeme/>) plný zajímavých faktů a otázek týkajících se české i světové přírody. Ten bude spuštěn 22. 4. 2021 skrze odkaz na video moderované režisérem a moderátorem Zdeňkem Suchým, hercem Josefem Trojanem, herečkou Annou Čtvrtníčkovou a moderátorem učitelem Vladimírem Kořenem. Je to jednoduché, stačí zodpovědět 20 otázek (do odkazu, který

naleznete pod videem) a to nejpozději do 30. 4. 2021. Kvíz vznikl ve spolupráci CCBC, AOPK ČR, Zoo Liberec, H2Ospodáři a Včelí Stráž.

Z každé kategorie budou poté vylosováni 3 výherci, kteří dostanou skvělé ceny. Protože se kvíz bude zaobírat i životně důležitou vodou, hlavní cenou budou sprchové hlavice, které nám věnovala Grohe. Ty díky úsporným technologiím umí šetřit vodou a tak i naši Zemi. Dalšími cenami budou například rodinné vstupenky do Zoo Liberec a nebo batůžky od AOPK. Slosování výherců proběhne online 3. 5. 2021.

Pokud se chcete na kvíz CCBC dopředu připravit a získat ty nejlepší ceny, doporučujeme se podívat do online knihovny, zaměřené na environmentální vzdělávání CCBC do škol (<https://ccbc.cz/ccbc-do-skol-2020-21/>).

Tisková zpráva CCBC

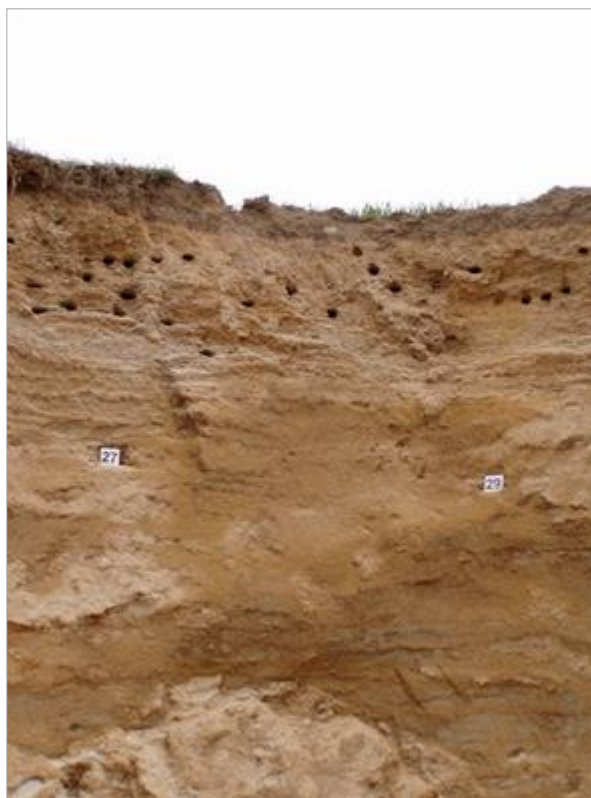
Z ĎÁBLÍKOVA ARCHIVU

První číslo zpravodaje Ďáblík mohli naši členové a přátelé spatřit v říjnu 1999. Zpočátku vycházel jen čtyřikrát do roka, jak se sami můžete přesvědčit [na stránce](#), kde pro Vás máme všechny. Se začátkem vydávání již třetí stovky Ďáblíka jsme se rozhodli zabrousit do tohoto archivu a po dvaceti letech vytáhnout na světlo články představující, co nás tehdy těšilo i trápilo a představit Vám skrze jejich texty i naše bývalé kolegyně a kolegy. Někdy možná překvapí podobnosti dění s dneškem, či jak se některé záležitosti táhnou téměř přes celou lidskou generaci.

Břehule nebo těžaři?

Už před časem jsme Vás informovali o našich aktivitách k ochraně slibně se rozvíjející hnízdní kolonie břehulí říční v bývalé pískovně u Třebče. Po roce můžeme vyhodnotit zábrany u vjezdu, jakkoliv nevypadají nepřekonatelně, jako smysluplné. Přestalo se těžit těžkou technikou, což mělo za následek další a další sesouvání stěn a to i v čase hnízdění a odvezlo se jen něco samovolně sesutého písku. Lokalita je pod podrobným ornitologickým dohledem, takže víme, že loni zde hnízdilo 426 párů těchto chráněných ptáků.

Letos se situace dostala do opačného extrému - přes zimu se stěny pískovny sesuly a písek nikdo neodvážel. Břehule pak proti loňsku měly mnohem menší prostor pro hrabání nor. Nakonec jsme v dubnu za vlastní prostředky (3 tis. Kč) s příspěvím borovanské radnice (1 tis. Kč) nechali sesutý materiál přemístit od stěn na jiné místo pískovny. Bereme to jako mimořádnou záležitost, ale nevíme co v dalších letech. I pokud se stěny nesesou, bude nutné staré hnízdní nory odtěžit. Břehule si totiž každým rokem hrabou nové a jen v nouzi zahrabávají ve starých (není to vybíravost, ale ochrana před parazity). Okresní úřady již na podobnou péči nemají peníze a krajské ještě ne.

Jako blesk z čistého nebe nás zasáhla zpráva, že o těžbu zde projevila zájem firma ALFIT s.r.o. Nemá jít o nic drobného - roční těžba má dosahovat 100 tisíc kubíků, což činí 20 souprav nákladáků denně.

Vzhledem k malé mocnosti pískové vrstvy by se patrně jednalo o těžbu rozprostřenou do plochy. A to by jistě byl konec břehulí (minimálně na nějaký čas, než by zůstaly některé nově odkryté stěny, kde by se již netěžilo), nehledě na hluk a velkou ránu do krajiny na dohled od NPR Brouskův mlýn, která je hned naproti přes Stropnici. O své letní loviště by přišly chráněné žáby blatnice skvrnitá, byť se letos potvrdilo, že se zde nerozmnožují. S majiteli pozemků v pískovně to má firma již předjednané, stejně tak předběžně jednala již s příslušnými úřady. K podezření, že by v tom mohla být nějaká čertovina, nás vede fakt, že jsme se nedostali k žádosti té firmy na okresní úřad, prý se někde "ztratila" při putování po referátu životního prostředí.

Letos přilétli břehule později než obvykle, na konci dubna totiž bylo poměrně chladno. Teď jich v pískovně hnízdí asi 200 párů. Podstatně méně než loni, ale to jsme ještě šťastnou lokalitou. Na dalších ornitologicky sledovaných hnízdištích je letos z mnoha stovek ptáků jen několik jedinců. Patrně velké sucho v jejich zimovištích v oblasti afrického Sahelu zdecimovalo jejich počty. O to více bychom měli právě třebečskou lokalitu střežit, dává šanci k obnově populace celého druhu.

Edvard Sequens, vyšlo v červnu 2001 v Ďáblíku č. 8

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Zaniklá obec Kapličky (lat: 48.5963, lon: 14.2157)

Kousek od Lipenské přehrady se ukrývá tajemství a kouzlo zaniklých šumavských pohraničních vesniček.

Obec Kapličky u hranic s Rakouskem byla založena už v 13. století. V obci stál kostel zasvěcený sv. Janu a Pavlu, sklárna, škola a začátkem 20. století zde žilo téměř 200 převážně německy mluvících obyvatel v třech desítkách domů. Po 2. světové válce bylo německé obyvatelstvo vysídleno a obec byla srovnána se zemí z důvodu vybudování hraničního pásma. Výrazný dominantní kostel byl odstřelen 4. 6. 1959. Hraniční pásmo ještě doposud připomíná torzo strážní věže. V současné době stojí v bývalých Kapličkách pietní křížek, lavičky a informační cedule s dobovými fotografiemi. U křížku jsou umístěny části zdí ze stavby kostela. V místě je také památka bývalého hřbitova, staré obecní betonové koryto, zbytky domovních základů či vyhlídková věž pohraniční stráže.

Velmi zajímavé je i samotné okolí Kapliček. Za jasného počasí jsou z okolních luk krásně vidět Dachstein a Totes Gebirge v Alpách. Několik set metrů odtud u vrcholu Hvězdná stojí už na rakouské straně hranice vysoké větrné elektrárny.

Zaniklá obec leží na okraji chráněného území – přírodní rezervace Rašeliniště Kapličky, kterou tvoří komplex rašelinných lesů, otevřených vrchovišť a vlhkých podmáčených luk s výskytem mnoha vzácných rostlinných i živočišných druhů. Rezervace je přístupná po svém jihozápadním okraji po modré turistické trase.

Časová náročnost: 0,5 hodiny

Povaha terénu: Zaniklou obcí prochází asfaltová komunikace, na místo bývalého hřbitova a k torzu věže pohraniční strážě vedou vyšlapané pěšiny.

Dostupnost: Zaniklá obec Kapličky

se nachází u hranic s Rakouskem. Na místo se můžete dostat automobilem s možností parkování přímo v zaniklé vesnici. Přístupová cesta je však značně poškozená a je třeba počítat s horší průjezdností.

Kapličky jsou dostupné také na kole z Přední Výtoně nebo Vyššího Brodu (leží na cyklotrase č. 1033).

Dostat se do Kapliček je možné i po turistických značených cestách a to po červené turistické značce z Přední Výtoně (6,5 km) nebo z Vyššího Brodu (9 km) a po modré turistické značce z Lipna (7 km).

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?zanikla-obec-kaplicky>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Jihočeský kraj

Projekt Enviroskop byl podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

ORNITOLOG NA DRÁTĚ - online pořad České společnosti ornitologické

17. DÍL:

BAHŇÁCI

S VOJTĚCHEM KUBELKOU

VE STŘEDU 12. KVĚTNA V 17:30

Podrobnosti vždy před vysláním na <https://www.birdlife.cz/ornitolog-na-drate/>.

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na on-line besedu

Ledovce v Africe

s mikrobioložkou Marií Šabackou
z Centra polární ekologie Jihočeské univerzity

Tropické ledovce patří k nejméně prozkoumaným a přitom velmi ohroženým biotopům naší planety. Jaký život skrývají, co nám mohou odhalit? A jaké to je zkoumat ledové království na horkém kontinentu?

V úterý 18. května 2021 od 17:30 hod.

Prostřednictvím aplikace Zoom, sledujte náš web a Facebook.

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice

tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

a také na <https://www.facebook.com/spolekcalla>

Akce je finančně podpořena Jihočeským krajem v rámci sítě Krasec.

Jihočeský kraj

KRAJSKÁ SÍŤ ENVIRONMENTÁLNÍCH CENTER

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • **Calla** je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla pošlete do 14. května 2021 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru **Ďáblíka**, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách **Cally**.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!